

NEBESKA PISMA

Ponekad, kad svoju udobnu no skućenu postelju zamijenim prostranom ljetnom tratinom, učini mi se da bijeli repovi bezbrojnih aviona na golemom i praznom listu neba ispisuju tajne poruke od nevjerojatnog kozmičkog značaja.

Promatrajući opijeni let tih mehaničkih leptira, na pamet mi pada da njima upravljaju ljudi koje nikad neću upoznati. Ne mogu ni zamisliti na koje se sve načine životi tih predanih letača razlikuju od moga običnog života kojim sam čvrsto vezan za tlo.

Prisiljava li pilota njegova navika leta na to da svijet gleda očima orla i onda kada prizemlji i nastavi svoj ljudski život? Razmišljaju li letači u kozmičkim razmjerima čak i kad s djecom grade patuljaste kućice od kocaka?

Dan za danom piloti posvećuju svoje živote začudnim promjenama perspektive. Zato ono što vide imaju potrebu izraziti svojim neumornim zračnim plesom. Njihovi životi vječno su poniranje i propinjanje iznad nepreglednih poljana i nebrojenih gradova, iznad neona karnevala i vijugavih zmijskih autoputova, iznad nepoznatih domova i beskrajnih struja vječno protjećućih sudbina ljudskih bića koja rijetko kad podižu svoj pogled ka nebesima.

Ljudi su već gotovo i zaboravili na vječno nebesko prisustvo Sunca i Mjeseca iznad njihovih pognutih, naboranih čela... Tek malobrojni samotnici danas podižu pogled kako bi očima progutali tijelo orla, kako bi u sebe upili nešto od one neopisive lakoće koja prožima kosti svakog bića koje znade letjeti.

Komercijalni letovi danas su komocija poput gledanja TV programa ili kupovanja cipela, a nekad su ljudska bića istraživanje neba pripisivala jedino pticama i besmrtnim bozima. Toliko su zavidjeli bozima na daru leta da su ih skinuli s neba i sve ih do jednoga pokopali u crnu zemlju, proglasivši sami sebe gospodarima kopna, mora i svemirskih prostranstava, a ne videći dalje od vrhova svojih gizdavih cipela.

No samotni piloti su još uvijek iznad nas. Oni se, ti najamnici mehaničkoga svijeta, jedini još sjećaju neopisivog strahopoštovanja koje je u nama nekoć izazivala proročka rika pjesnika koji je svojim slijepim očima obujmljivao nedostižna nebesa. Zato nama, malim zemaljskim mravićima, oni svojim letom neumorno rišu svoja nebeska pisma, crtajući u zraku golema slova zaboravljenih proroštava. No mi njihova pisma predajemo vatri zaborava.

Recite mi, što mislite, kako li se osjeća čovjek vinut iznad kontinenta u trenutku u kojem njegovo tijelo može potencijalno odlebdjeti do bilo koje točke ove naše plavičaste pikule koju zovemo domom? Mislite li da je takvome čovjeku doista još stalo do spavanja po hotelima razasutim na sve četiri strane kompasa? Mislite li da se prilagođava podnebljima kroz koja lebdi poput strijele vinute u nebo? Ili je već i sam ljudski jezik zamijenio pjevom češljugara i nema nam što reći jer ga zanima još samo let?

Gdje će takav čovjek, kad mu se umore krila, zaleći i saviti gnijezdo u koje će položiti svoje pospane oči poplavjele od oblaka? Ima li planine dovoljno visoke da se obnevidjeli letač na njoj ne bi osjećao kao ptica sahranjena u maloj krletci ovoga svijeta?

Iz dana u dan na nebu iznad našeg grada niču križevi i šare koje oblikuju meni nepoznato i nepodnošljivo prozračno klinasto pismo. Podsjećaju me na to da ja nisam letač. Podsjećaju me na to da ću umrijeti noseći planetu oko gležnja poput robijaške kugle.

Bijeli tragovi aviona preobražavaju se u izvinute lukove koji povezuju suprotne krajeve meni vidljivoga horizonta. No ja nikad neću kročiti tim nevjerojatnim nebeskim mostovima. Strah me je pada, jednako kao i vječnoga leta. Zato tek ležim na ljetnoj tratini i promatram let aviona iznad polja.

Jednom kad se spusti večer i kad platno neba potamni, njegovu će plohu početi ispisivati fini perorezi usplamtjelih kometa, glasnika iz još daljih predjela. Pokušat ću razabrati i njihova delikatna pisma.

Neću uspjeti, ali svakako ću pokušati.

26. 4. - 28. 4. 2019.

Boris Kvaternik